

Bogár László: Trump adventje

2024 november 27. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Az amerikai elnökválasztás látványtechnikai t?zijátéka után néhány héttel érdemes talán kissé eltöprengeni azon, hogy akkor most mi is történt valójában

s mindabból, ami történt, mi is következik a minden eddiginél kalandosabbnak látszó jöv?re nézve.

A lejátszástechnikai felszínen Donald Trump látványos gy?zelmet aratott, a törvényhozó hatalomban és a végrehajtó hatalomban is olyan felhatalmazást kapott, ami (legalább is látszólag) Amerika és az egész világrend radikális átalakítását is lehet?vé teszi számára. De vajon valóban így van-e? Tudja-e az amerikai nép, és tudja-e Donald Trump, hogy milyen történelmi dráma szerepl?ivé váltak, vagy inkább csak ösztönös sejtéseik alapján váltak elindítóivá „valaminek”, amir?l sem ?k, sem a világ nem tudja még, hogy hová vezet.

Bármiként is lesz, van valami különös szimbolikája annak, hogy a közelg? advent talán Amerika történetének egyik legdrámaibb id?szaka lesz. A világhatalmi rendszer lemeztektonikájának olyan energiájú elmozdulásai várhatók (vannak „eljöv?ben”), amelyeknek lényegét nemcsak azért nehéz megragadni, mert nincs hozzá kell? tudásunk, hanem egyel?re képzel?er?nk se nagyon. Mégsem tehetünk egyebet, mint megkísérelni a lehetetlent, megérteni, vagy legalább megsejteni mindazt, ami Amerikára és az egész világra vár.

Kiindulni csak abból tudunk, amit elméleti modellként eddig is felvázoltunk, vagyis hogy a világhatalom lényegét három uralmi szint struktúradinamikája adja, a nemzetállamok szintje, a mindenkori világbirodalom szintje, ami ma Amerika, és végül a „birodalomkiválasztó f?hatalom” szintje, ami egyel?re számunkra a legvégs? tudáshorizontot megjelenít? hipotetikus létez?. A mostani amerikai elnökválasztás lényegét csak akkor tudjuk értelmezni, ha képesek vagyunk ebben a felfoghatatlanul komplex interaktív er?térben elhelyezni. Ez a konfliktustér ma olyan történelmi feszültségekt?l terhes, amelyeknek lényegét egyel?re elbeszélni se nagyon tudjuk, mert az elbeszéléshez szükséges narratíváknak a globális médiában zajló permanens háborúja az állandó káosz állapotába tartja azt a beszédteret, ami arra szolgálna, hogy segítségével képesek legyünk megragadni az átalakulások lényegét.

Egyébként nem lehet elégszer rögzíteni, hogy ez ma az emberi létezésre nehezed? legsúlyosabb teher, a narratívák permanens globális háborúja, az a kaotikus hangzavar, ami a beszédteret uralja és teszi szinte teljesen lehetetlenné a helyzet elbeszélését és ennek alapján a teend?k megbeszélését. Ezt ma sajnos „adottságként” kell tudomásul vennünk, és mindent megtenni azért, hogy legalább lokálisan lecsillapítsuk ezt a hangzavart.

Visszatérve az alapkérdéshez, amit el?ször is rögzítenünk kell az az, hogy a világhatalmi rendszerben kavargó konfliktusokat ellen?rzésük alatt tartó er?k akarata nyilvánul meg Donald Trump megválasztásában. Ezt kiindulópontként akkor is el kell fogadnunk, ha érzelmileg persze kellemesebb lenne átélni azt a mámorító érzést, miszerint itt egy elemi erej? lázadás ment/megy végbe, amelynek f?szerepl?je az amerikai nép („We, the people”) és a népi h?s Donald Trump. Ami ugyanis valójában történik, az nem más, mint egy ma még ismeretlen tartalmú és dinamikájú világhatalmi egyezség az amerikai birodalmon belüli hatalmi aktorok és a birodalomkiválasztó f?hatalom számunkra többnyire ismeretlen és megragadhatatlan szerepl?i között. Csak akkor van és lesz esélyünk arra, hogy megértsük, mit miért tesz vagy éppen nem tesz majd Donald Trump amerikai elnökként, ha megnyilvánulásai mögött ennek a ma még számunkra ismeretlen tartalmú egyezségnek uralkodó világhatalmi valóságként való megjelenését látjuk.

A ma zajló harmadik világháború ukrán frontján, közel-keleti és távol-keleti frontján megmutatkozó ütközetek kezelésének módja rajzolja majd ki számunkra, hogy Donald Trump mint világpolitikai „célszerszám” kit?l és milyen felhatalmazást kapott e világháború „menedzselésére”. Ez a világháború egy minden eddiginél, s?t minden eddig elképzelhet?nél komplexebb világnak a háborúja. Lezajlása és kimenetele választ ad majd arra, hogy a Nyugat, pontosabban a nyugatias modernizáció globálissá tágult létszervez?dési módjának van-e, egyáltalán lehet-e bármilyen alternatívája, és ha igen, akkor annak elméleti és a gyakorlatban megvalósuló modellje miként alakítja át az egész emberi létezést. Kiderül majd, hogy van-e elégséges szellemi energia abban az egyel?re amorf alakzatban, amit „nem-Nyugat”, „globális Dél”, vagy a West and the Rest alapján Restként szokás megnevezni.

Donald Trump valóban történelmi lépték? feladata persze nem az, hogy személy szerint legyen képes ennek a komplexumnak az intellektuális megragadására, hanem sokkal inkább az, hogy impulzív és intuitív személyiségszerkezetére alapozva elindítója legyen ennek a feltehet?leg akár egy egész évszázadon át tartó átalakulási folyamatnak. Abban azonban igen jelent?s szerepe lehet, hogy képes lesz-e részben Amerikában, részben az egész világon elindítani és ösztönözni azokat a szellemi folyamatokat, amelyek részben lecsillapítják azt a ma még elviselhetetlenül kaotikus zajt, ami lehetetlenné teszi a világrendszerváltás szellemi talapzatának létrehozását, részben pedig ennek nyomán esélyt adnak a békés egyezségeknek.

Ez ugyan ma még megválaszolhatatlan kérdés, de az adventi várakozásban talán mégis csak biztató jelnek tekinthetjük Donald Trump megválasztását, mert világhatalmi üzenetként az akár egy évszázadra szóló békés egyezség képe rajzolódik ki e sötét háborúba süllyedt világban.

Bogár László

A szerz? közgazdász

www.magyarhirlap.hu

Ajánló